

dic, o rază de lumină scaldă încăperea (în caputul actului III) și atunci, în albul crud, strălucitor al zilei, tabloul e și mai dezolant: femeile cos niște ceasfaruri imense, adevărat liniștia pentru toți morții și viii din scenă. Suggestia requiemului e prezentă și într-un alt moment la fel de expresiv: după încercarea de sinucidere a Tatianei, slujnica Stanida bolborosește Crezul, ingenuchează la colțarul cu vechi icoane rusești, apel patetic și neputincios, căci sufletele Bessemenovilor nu pot fi salvate.

Ioan Taub ne propune o lectură gravă, o sondare forînd spre zone ale tragicului, o încercare serioasă, analitică, cu cîteva reușite certe. Caligrafia studiată a mișcării urmărește să redea starea de captivitate interioară a celor obligați să trăiască în acest spațiu, striviți de mobile; gesturi lente, vlăguite, proteste frînte, devitalizate, furii repede reprimate; ca o „husă“, oboseala de a trăi, dezgustul în fața acțiunii acoperă vocile, gesturile. Doar două personaje ies din această lincezeală mediocară dar acaparatoare: Nil, structură robustă, tonică, cam grosolană și ciudatul vânzător de păsări, Percihîn, ființă ieșită din rîndul oamenilor, integrată mai degrabă naturii. De aceea, Nil e pus, cu ostentație regizorală, în situații insolite — nejustificate întotdeauna — să se spele pînă la amănuntul naturalist, în acest salon al casei, pe cîre o bănuim destul de mare ca să adăpostească și o încăpere pentru baie. Apare evidentă în montare munca minuțioasă a regizorului cu actorii, adesea chiar indicațiile se detașează ca atare, insuficient de asimilate însă, acuzînd o anumită neorganicitate a jocului. În spectacol predomină portretul, compoziția, micul recital actoricesc, fapt care duce la scăderea jocului de relație, la o anume artificialitate emfatică. Gheorghe Leahu excelează în compoziția sa (Percihîn), distilînd candori de copil bătrîn, uimiri fericite în fața surprizelor misterioase ale victiiei, neînțelegînd, dureros, umilințele la care e supus. În interpretarea tînărului actor Ion Cocieru, Terev e demis oarecum din funcția tradițională de raisonneur, integrat fiind, în schimb, în rețeaua „mic-burghezilor“, de care, aparent, acesta se dezice: un Terev interesant prin luciditate, cu o beție „cerebrală“ administrată cu detașare și cinism. Florin Măcelaru (Piotr) e împins cu prea mare ostentație într-o compoziție de gest și voce, e adevărat, minuțios realizată, dar într-un registru isteroid, ascuțit, din care răzbat adesea note false. Horia Gheorgescu a desenat un Nil simpatice, cam din topor, făptură normală în acest univers dezechilibrat, iar Gheorghe Pătru (Bessemenov), nu izbutește, din păcate, să contureze în mod convingător și artistic acest personaj central. Din echipa feminină a reprezentației. Lucia Doroftei realizează cel mai bine condiția de victimă, joacă sobru tragicismul înfrîngerii; în delicat contrast se impune prezența Irenei Flamann-Catalina, siluetă fragilă dar fermă, subliniind cu discreție o curată aspirație spre lumină.

În rest, Eugenia Crețoiu (Aculina Ivanovna), Mihaela Murgu (Elena Nicolae), Viorica Cernucan (Tveteva), Viorel Iliescu (Medicul) au marcat cu corectitudine sarcinile prevăzute în joc, fără a se detașa din ansamblu.

M. I.

Teatrul Dramatic din Galați

AVARUL

de Molière

Una dintre cele mai aspre comedii moliești, *Avarul*, lucrare menită să înnobileze repertoriul oricărui teatru, deci și al teatrului din Galați, nu a însemnat doar un cumul de experiență pentru acest colectiv artistic, după cum nu a însemnat pentru regizoarea televiziunii — Letiția Popa — doar o ambiție de a-și dovedi pe scenă eventuala capacitate de exprimare într-un gen pînă acum neîncercat — comedia. În ceea ce o privește cred într-un început de bun augur.

Regizoarea descoperă, într-adevăr, o idee, un sens nou, o cale încă nebătută. În locuș avarului bine știut, obsedat de viciu, spectacolul ne prezintă un Harpagon obsedat de disimularea viciului. „Molière îl aduce în fața lumii ca să ne zguduim — spune regizoarea — să ne trezescă, să ne amintescă scurta noastră trecere pe acest pămînt, pe care nu trebuie să-l pîngărim trăind o viață lipsită de grație“.

Spectacolul disimulării este, așadar, un punct de vedere pe care Letiția Popa l-a demonstrat, după o lectură atentă, într-o reprezentație clară, ferită de ostentație, de înțelesuri deturnate și, aproape, ostilă invenției de gaguri exterioare textului. Rîsul se degajă, așadar, franc, fără menajamente dar și cu bine intercalate pauze — îndemn la reflecție gravă.

Pentru o bună parte dintre actorii, solicitările regizoarei au însemnat adevărate provocări ale inteligenței creatoare. Fără orgoliu solistic, reinterpretînd cu abilitate partitura, Gheorghe V. Gheorghe trece cu succes proba dificilă a rolului titular. În acest sens, îl recomandă inspiratele gradații din monolog. Concepîndu-și rolul, actorul vine cu referiri nu numai la moralitatea personajului, ci și la moralitatea epocii, el se străduiește să contureze nu numai un caz ci o lume. Je-

lania lui în nemernicie provoacă tristețe și milă; dar zgircitul e contrazis de ramolitul-iubăreț și de generosul care încearcă să fie sau să pară, tolerant cu fiii și cu slugile, pînă cînd se trădează din nou fățarnicul calculat, pînă cînd dispariția banilor îl aruncă în, pe cit de inepte, pe atît de cumplite, amenințări, căci le rosteste cu convingerea nebulului feroce scăpat de sub control.

Naivi, infatuați, cei tineri comunică prin iubire. Pasiunea lor e autentică și salvatoare, iar derizoriul la care sînt osîndiți nu elimină lirismul. Pentru că defectele contaminează, înzordonatul Cléante învață să-i plătească tatălui cu aceeași monedă: la șiretenie răspunde cu șiretenie, la răutate cu răutate, la șantaj cu șantaj. Totul se petrece în numele iubirii pe care o apără, iar actorul Mihai Mihaîl punctează elegant, cu finețe, cu ironic elaborată, cîntărită, în acord cu rolul și cu temperamentul său artistic, trecerile, stările, „încercările“ răsplătite de iubire. Cel mai treaz, cel mai înzestrat să-și biruie inamicul, flatîndu-l și, mai apoi, arucîndu-i adevărurile în obraz, e Valère — intendentul cu „sînge albastru“, ce-și păstrează și în această calitate, modest, toată demnitatea, tot aplombul la care îi dă dreptul rangul — de unde și ridicolul acestui personaj susținut cu nerv, cu naturalitate, cu bune efecte comice de Dimitrie Bitang. Două toante cu duhul dragostei — suavele Elise și Marianne — traversează scena în pas de balet poticnît, ca două păpuși cu mecanismul deteriorat, cu gesturi mandolinate, gata să-și exprime simțirea prin trîluri și bătăi de pleoape. Le-au portretizat două excelente actrițe: Ioana Cîtta Baciș și Ioana Ionîță.

Voluptoasă, degajată, cu vocație de mijlocitoare, Stela Popescu-Temelie, pendulînd între cupluri, încîntă privirea și stîrnește nu o dată hazul.

De asemenea, foarte potrivit rolului, Marcel Hîrjoghe — comisarul, așează prestața neroadă a slujbașului (alfabetizat) aflat în exercițiul funcțiunii, adică aflător în treabă, fiindcă nu de el depinde descurcarea ițelor prea încheite.

Un remarcabil act V — de savuroasă parodie, de savuros teatru în teatru — e sorocit să aducă identificări, disculpări, împăcări și nesfîrșită fericire viitoare.

Mai nededată parcă cu meșteșugul actoricesc, restul distribuției cutreieră scena, ce-i drept nu fără căpătîi, dar fără aport substanțial la desfășurarea spectacolului. Șocul premierei, vreau să cred, a diminuat clovența servitorului La Flèche (Alexandru Năstase), care duce pantomima atît de departe încît și atunci cînd are replică (dieția e cu totul inadecvată) ne răpește în bună măsură plăcerea de a-l pricepe.

Se cuvine să amintim, fie și în încheiere, bunul gust, rafinamentul coloristic, decorul ingenios, soluțiile plastice suplă și chiar metaforele scenice pe care le creează scenograful Mircea Nicolau, și, tot în încheiere, se cuvine să subliniem acea spontană legătură

În prim plan, Gheorghe V. Gheorghe (Harpagon)

creată între scenă și public, un public generos, care știe să asculte, să se bucure și să aplaude la un spectacol — fapt care ne face să bănuim că reprezentația cu „Avarul“ are șanse să țină cu succes afixul multă vreme de acum înainte.

Julieta Țintea

**Teatrul de Stat
„A. Davila“ din Pitești**

PROFESIUNE PENTRU ÎNGERI

de Dragomir Asenov

Recenta premieră a teatrului piteștean, *Profesiune pentru îngeri*, este o comedie a scriitorului și publicistului bulgar Dragomir Asenov, o piesă satirică, acidă, avînd ca obiect al criticii oportunistul, lipsa de fermitate în opinie. Dramaturgul ia în discuție unele tare morale, vicii de comportament incompatibile cu profilul societății contemporane, al omului nou. Sub țesătura agreabilă a comediei, Asenov face un rechizitoriu aspru indiferenței comode față de abuzuri, lipsei de responsabilitate civică. *Profesiune pentru îngeri* este, în același timp, o pasionată, o fierbinte pledoarie pentru cei care au curajul